Emro Science and Education
Open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz

OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 1 (2023) · "Axborot oqimlari va intellektual tizimlarning ijtimoiy, iqtisodiy va texnik-texnol... DOI: 10.5281/zenodo.24318622

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallar to'plami *Andijan 2023 yil 10-noyabr*

GRAFIK FANLARNI O'RGANISHDA KOMPYUTER DASTURLARINI O'QUV JARAYONIGA TATBIQ ETISH MUAMMOLARI.

Umarova Dilfuza Satvoldievna, Andijon mashinasozlik instituti, katta o'qituvchi Andijon sh, O'zbekiston.

Turg'unova Maftuna Rahmatjon qizi, Andijon mashinasozlik instituti, talaba

Annotatsiya: Zamonaviy o'qitish usullari butun ta'lim tizimini qayta ko'rib chiqishni talab qiladi: uning maqsadlari, mazmuni, usullari, tashkiliy shakllari va vositalari. Hozirda gap grafik savodxonlikni shakllantirish haqida bormoqda. Shu munosabat bilan o'qitishning yangi konsepsiyasi tamoyillarini aks ettiruvchi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirish masalasi kun tartibiga qo'yilmoqda.

Kalit so'zlar: moddiy-texnik baza, axborot texnologiyalari, elektron darsliklar.

Zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini qo'llab-quvvatlashda o'quv jarayonini tashkil etish muammosi ta'lim tizimining eng muhim muammolaridan biridir. Bu bir necha sabablarga bog'liq. Afsuski, oliy ta'limning pedagogik dasturlarida, shuningdek, professor-o'qituvchilar malakasini oshirish tizimlarida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirish muammosi doim ham etarlicha o'z aksini topmayapti.Pedagogika oliy ta'lim muassasalari, shuningdek, professor-o'qituvchilar tarkibini malakasini oshirish muassasalari har doim ham bunday dasturlarni ishlab chiqish va maxsus kurslar tashkil etish uchun etarli miqdorda malakali mutaxassislar va tegishli texnik bazaga ega bo'lavermaydi.

Ta'lim jarayonida kompyuter texnologiyalaridan foydalanish kompyuter o'quv dasturlarini qo'llashni o'z ichiga oladi. Bular quyidagi yo'nalishlar:

• material haqidagi yangi bilimlarning vizualizatsiyasini tavsiflash;
• virtual laboratoriya ishlarini olib borish;
• tasvirlangan materialni mustahkamlash;
• nazorat va tekshirish tizimi;
• talabalarning mustaqil ishi;
• har tomonlama o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish grafika fanini o'qitish jarayonida dars elementlarini yaratish va fikrlash imkonini beradi. Hozirgi bosqichda oliy ta'limda axborot texnologiyalaridan foydalanish muammosi keskinlashmoqda. U nafaqat yangi texnologik vositalarni, balki ta'limning yangi shakllarini ham o'z ichiga oladi. [1]. Hukumatimizning oliy ta'lim tizimini isloh qilish va uni yangi bosqichga ko'tarish bo'yicha yaqinda qabul qilingan qarorlari munosabati bilan bu masalalarning dolzarbligi tobora ortib bormoqda. Shuning uchun grafik fanlarni o'qitish metodikasini qayta ko'rib chiqish zarurati tug'ildi. Oliy o'quv yurtlarida grafika fanlarini o'rganishda axborot texnologiyalaridan foydalanishning asosiy bosqichlari quyidagilardan iborat:

Published: 10.11.2023

Cite this article: Umarova Dilfuza Satvoldievna, Turg'unova Maftuna Rahmatjon qizi (2023). Grafik fanlarni o'rganishda kompyuter dasturlarini o'quv jarayoniga tatbiq etish muammolari. Emro Science and Education, 1(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.24318622

© 2023 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

Kompyuter savodxonligi asoslarini, qurilish va kompyuter texnologiyasining asosiy tushunchalarini, tashqi qurilmalar va boshqalarni o'rganing. Bu jarayonda axborot texnologiyalari sohasidagi bilimlarni shakllantiradi.Kompyuter grafikasi sohasida axborot texnologiyalaridan grafik bilim, ko‘nikma va malakalar tizimini shakllantirish, fanlararo aloqalarni amalga oshirish, grafik ishlarni bajarish vositasi sifatida foydalanish. Axborot texnologiyalaridan o‘quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish vositasi sifatida foydalanish.

Axborot texnologiyalari uni qo‘llashning har bir bosqichida grafika fanini o‘rganishda o‘quvchilarning o‘quv faolligini oshirishda muhim o‘rin tutadi. O'quv faoliyatini faollashtirish muammolarni ijodiy hal qila oladigan, mustaqil va tanqidiy fikrlaydigan, o'z nuqtai nazarini ifoda etuvchi va himoya qiladigan, o'z bilimlarini muntazam ravishda to'ldiradigan va ijodiy faoliyatida qo'llaydigan shaxsni shakllantirishga yordam beradi. [2].

O`qituvchi oldiga har bir talaba tomonidan grafikani amaliy o`zlashtirishga erishish vazifasi qo`yiladi. Ta'lim va rivojlantiruvchi pedagogik jarayonning samaradorligi ko'p jihatdan o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi muloqot faolligiga bog'liq. Talabalarning ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarda faolligini oshirish uchun quyidagilar zarur:

• boshqa fanlardan olingan bilimlarning dolzarbligini ta'minlash (fanlararo aloqalardan foydalangan holda);

• xulosalar chiqarish (qismni qanday chizish, qismni tayyorlashning optimal texnologiyasini tanlash:

• chizmadagi ko'rinish, kesish, kesmalar sonini aniqlash, tayyorlash texnologiyasini hisobga olgan holda qismni kalibrlash va boshqalar).

O‘quv jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish o‘quvchilarda faollik, mustaqillik, axborot madaniyatini shakllantirish, muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish imkonini beradi. Elektron darsliklar va multimedia resurslaridan foydalangan holda biz amaliy va ma'ruza darslarining yanada aniqligi va ko'rinishiga erishamiz (masalan, murakkab tasvirlarni bosqichma-bosqich bajarish, turli metrik va pozitsion masalalarni echish misollari).

O'quv jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish grafik ish uchun katta imkoniyatlar yaratadi, ya'ni elektron resurslardan foydalangan holda muammolarning echimlarini mustaqil izlashga undaydi [3]. Talabalar AutoCAD, KOMPAS va SolidWorks kompyuter yordamida loyihalash tizimlarida ishlash ko'nikmalariga ega bo'ladilar. Sifatli ta'lim hozirgi vaqtda ma'lum miqdordagi bilimlarni o'zlashtirish bilan emas, balki yangi bilimlarni egallash va ularni hayotiy muammolarni hal qilishda qo'llash qobiliyati, kompetentsiyaga asoslangan yondashuv bilan ma'lum kompetensiyalarni shakllantirish bilan bog'liq [4].

Oliy o‘quv yurtlarida grafika dasturlarini ishlab chiqarish korxonalari ehtiyojlarini hisobga olgan holda o‘qitish bugungi kunning eng dolzarb muammolaridan biridir. Biroq axborot texnologiyalaridan foydalanish o‘qituvchini ta’lim jarayonidan chetda qoldirmasligi kerak. Avvalo, o‘quv materiali ustida mustaqil ishlash hech qachon nazariy materiallarni o‘rganishdan tortib, ilmiy fanlargacha bo‘lgan bilimlarni

egallashning yagona va universal usuli bo‘la olmaydi. grafik ishga o‘tganda hamma ham o‘quvchilar topshiriqni bajara olmaydi.

Adabiyotlar

1. Лосева А.А., Матюшкин А.М., Волков А.С. Психологическая диагностика одаренности. – М.: Изд-во Трикса: академический проект, 2004. – 176 с.
2. Малахова И.А. (2002): Развитие личности: Способност к творчеству, одаренност, талант. Минск
3. Д Умарова . Обучения студентов навыкам геометрического моделирования Scientific and technical journal machine building. 2022
4.D. Umarova. Possibilities of the AutoCAD Program in Creating Electronic Textbooks for the Course "Engineering and Computer Graphics" 2022